

1. Julen. Om kôrvar till jägarne vill jult her från min hem-
Trakt brukar man binda dem på en stång samt gröva ned
dem i Trädgårdens vilka slags sädesorkeor man tillvalde
voro blodrädmekeor och man bländ dem ganska stôr så
att jägarne kunna skjuda sig i dem vid stôr oväder
för min del brukar jag alltid att binda dem upp till
jultafin och önskar dem en god jult när man kunde jult-
begarne kan vilja vinne i slögarna och hira hur de
små jägarne springa och skratera ut i denna rökla sädes
kôrve jägarne som lepiner sig i dem kan man inte rekna
halmen brukar jag alltid bira i till hästen för folk som
jag hâr säga är det de bästa lotemedel när "krack"
2. Halmen på golvet har inte brukats i denna ort sedan
1870 talet då brukade gamla orntala att under julen
sawo dem in råghalm så brändde ut det över hela
golvet sedan låg dem på detta under jultelgen sedan
bars det ut och gjordes i någon ort till det behövdes.

6) Utklädnin^g och bering^gändring av Julspöken. Om Julspöken från min hemtrakt skall jag berätta som händelser eg^t rum, när jag var liten fick^e så brukade man alltid några gång under julen att följ^es ut till mina mors^{or} äld^{re}as i byn Skjpperöd socken i Långared som den tiden var att alltid när man tjänade bak^epojke under sommaren, så skulle man alltid in^gjudas någon gång under de stora högtidskvällarna som julaftⁿ nyårsaftⁿ eller trekon^gstⁿ och detta hände den högtidsaftⁿ trekon^gstⁿ som jag skall berätta det var år 1907 jag var då omkring 12 år och då brukar man vara ganska rädd, mors^{or} brukade alltid ligga i en lång s^oballad "ombänk" och jag låg ihop krypen vid hans rygg, ut^e i garstugan började det bli^a ett väldigt skräm^elande ut^er trä^ostⁿ och det knackade på stug^odörren i en skarp ton från mors^{or}s röst "st^{ig} på in" kommo hela sällskapet in och hälsade "god aftⁿ samt en början på det

nya året" så bjöd den lilla man som vi voro ganska
färdiga på skänsta undrade vi var sällskapet var från
huru den ene or den ande de var från byn Fröstlösa
vidan Trakusades alla med vid det riktiga kaffebudet
med kakor samt en skänst kaffegök klädder bestod
för gästarna med "långskägg stöp hatt i ansiktet var
de svärtsla lång rock samt träskor med kalin i med
ett par spel dragspel i handen." Gummarna voro klädda i
skallet en liten kappa samt en lång kjol samt i ansiktet
hade de vitklipp or peppar på ögon och näsa och armen
var mjuka och skodon bestod av ett par gamla långstövlar"
Efter Trakusingen började den spela och de dansade de övriga
av herrskapet: "Nu är det jul igen och julen vara ju till
färdiga men det var inte sant för där invidan hemmet
fästes" sedan hälsade den fästet samt önskade det
gästvänliga världelk ett gott och lyckobringande år
samt förvaran. En värdig smörgörel nu sed som brydas

i samtliga fletar i vår socken ännu, i någon socken-
 nämnda har denna sed ej fäst sig här i Kangeröds
 socken. En händelse skall jag berätta när jag var mellan
 21-22 år fick jag för mig att gå julespöke men det kunde
 gå till mig mycket illa jag vågade gå i många bondgårdar
 och sett gick väl jag var mycket på skänkta som den
 brukar säga i våra nejder "kätigt klädd" kom jag in på
 en bondgård i byn "Bokult" jag knackade på och den
 sade kom in, godträlle sade jag mannen sade var är
 han ifrån "Frälsta" hörde men jag sade mig en stund men
 till min förskräkelse blev juu sjuk och bröts kom jag
 ut och förmann i mörkert och kom låg sjuk i en hel vecka
 efter denna och i veckorna gick till rykte om de kunde finna
 den personen som varit där inne på skulle den oredligt
 nämnas inför Pentens Föreläs. Juu och med den dagen
 har mina tankar ej övergett till att gå julespöken i
 min beaktelse, men är mycket roligt för tidare besök.

Klingstämmandet av halmgubbar, eller andra figurer. För
 berättas något om det med från denna trost men vi
 kallar honom för "Felix" och hans klädnad består utom
 ett par byxor stoppade med halum. Övrigt är stoppad
 med något slag som träuld samt beklädd med tyg
 samt huudbonad, av någon ordlagd hatt samt fötterna
 med skor stoppade med halum och utvändigt är som en
 vanlig människa samt denna tid brukas allmänt
 här i min hemsocken och många olika meningssbyte
 om "Felix" skall jag berätta den första gången jag varit
 med om detta samt berättar till mig först vilken jag om-
 föllu att jag työndes hos min morbror i Skopperöd när
 jag skulle gå och lägga mig om kvällen i mitt rum och
 det var märkt så lände jag lampen och i sängen under
 dynan låg en stor kist med huudet ända till säng-
 kanten med en träpinne som låg i rummet men jag
 var ej rädd på den tiden utan jag undersökte rummet

3967

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

och till min häjucel fram jag i en av hans fischer ett
 betyg som lyder så här "Denne man är på Heren stædet
 till ett bröllop i grovbyn Heimeneby. Samt ønsker logi
 öser mæten i Skjæperød samt vil på det kjærligste være
 snæll och vire honom særu dit for han skalle være behjælplig
 som "bræktør" under brøllopsdagen." Høffatrop den 32-1-1918
 Jermias Abrahamsson." Om brællen skulle vi logsera
 honom dit det var ett ganske uvælsomt arbejde med
 det på honom till brøllopsdagen når vi kom dit med
 honom bland folkemængden så skulle vi vælsænde honom
 till behjælplig som dess største æroverdige person som
 "bræktør" en anspæit ulla tott for den stækers anæmme
 som efter brøllops - brællens høghædigheder blev seden
 bestulen og sine tækerigheder og klædeme forværdloede
 han og gærdens folk till en stilig bræsmætte samt
 halmen till foder et gærdens por som ett værdtæken
 for hans virste forde till brøllopsdagen i Heimeneby.

3967

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Vårken dag bringssändning av Felix ö den 14 januari dag
spis klant samt festgör sedan månader ut i våra ord
när denna dag kommer kan man få se många årlöjiv
av honom som upphissad i en flaggstång m.m. och många
störken utjörs av personer som i fjor å ett kaffe i
Örnshög hade den sått honom i en skorsten med
benen med samt huvudet över skorsten med en stor
händvärka i handen den skulle dela en morgonen
men kunde ej få del i spisen röken gick ut i rummet
och folk som kom förbi berättade en blick upp till rummet
när värdfolket kom ut och såg belägnadeten fick den
leja en person att taga med den med en ersättning
av 5 kronor som detta skämt till värdfolket är att den
har rum för resande och många andra uttryck är
att omöjligt en grene till mig fick i fjor besök
af en sålden resande som å vår ort var anordnat
ett nödhjälpsarbete med byggnader av en väg av

8.

3967

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

nöd hjälpsortare till honom var en morgon när han kom
 ut till där en sådan snar mycket väl klädd och tog
 honom i beträffande och sa i en os fiktions en lydande
 "firarebetyg" som jag vet i denna gård för en annan som har
 en dotter som är giftrentyrande med god utseende samt
 med en god utbildad göra till många folk önskar jag att
 bli en outagen som svärsen i huset och önskar att lära
 sig om detta nödhjälpsortare som jag är uträdd för med
 högrebunden utseende liknar i mitt namn "Jens Häse"
 för det mästa finger denna halvgutte "Felix" vandra från
 den nya bondgården till den mest till det för honom
 som filagillen det var ett broende för både gammal och
 ung om om vägen boka börjar och sin vandring igen
 här i min hembygd den brukar stanna till hos mig någon
 gång med men krossen strax till min närmaste grann
 färdas man vägen ^{gång} som man finner honom liggande i en
 grop eller bakom en bondgård till sitt ställe och vara öde.

9) Kunt. "20 dag Kunt skulle man köra julen ut så betyder det gamla ordspråket som jag ser om Kunt brukar i denna brukt den dag som i dag är att springa omkring i gårdarna med "julakunden" som man brukar skära tunnna biten av någon slags bröd som bok & al eller grov ämne följder denna regel här som man sitter inne i storstugan och låter tankarna gå tillbaka åt de gamla "juldagarna" öppnas dörren så sakta och is-kastas julakunden och man är inte sen utan springer iväg med den till någon grannens i byn men man skall vara kvick i handlingarna så att den inte läger en för då blir man alldeles kvitt med "julakunden" och blir man inljuden så blir man beträffad med sådana god mat som prissjyva korv lutjukt ost och smörgår samt julaöl m.m." men en afven som de gamla brukar säga är Trösknapin då skall man äta risengröt samt fulla alla gloggarna så att inte en springa ut föremman vaxens fram eller bak på ryggsätet i gåt"

3967

Långaväst,

Till sitt vägras fullredas hörsfrån är att man brukar
 skjuta ut det gamla året och in det nya som kommer så
 som det mig i hägen för ett 20 tal år sedan hände i en
 by som Skärhus all vägras kommo på en bondgård all
 skjuts de boro en 4-5 stycken och märktes händle just
 på under nyårsafton all bäsa in gäst sällad "kisingrot"
 och skottet small or till sin förskräkels höll han ett
 gräsjet i handen men släppte laget så det gick i många
 bitar och många urskefull ord blev i det huset för dem
 som gjorde detta, samt Stappersjungens brukar också höra om
 julen det är natten mellan juldagen och trossandag jul
 som det gör or Stäpten samtliga brukar komma vidande
 å hästar med dragred i handen samtliga kommer gänkle
 vägen fram till godsen samt sjunger Stappersvisan. "Stapper
 var en ställebring han vattnade sine gålar fram i tra i tra
 samt höll på enden till fram på trossandags-morgnen samt
 många fingo laga sig en plar i vägras bondgård efter det arbetet.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10